

รูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครอง : แนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเอง

ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในยุคนิวอร์มอล

Parent Education Model : Approach to Elementary child development towards self-reliance according to the philosophy of sufficiency economy in the New Normal era.

อรุณี สาลี, จินตามณี เลิศมโนกุล, สมยศ สุโพธิ์ภาคสกุล และ คณิงนิตย์ ฮุนทวีชัย

Arunee Salee, Jindamanee Lertmanokul, Somyot Suphopaksakun and Kanuengnit Huntaveechai

บทคัดย่อ

การวิจัยเพื่อการพัฒนาเด็กประถมศึกษาการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครอง : แนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในยุคนิวอร์มอล มีกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้เชี่ยวชาญทางด้านสาขาวิชาการประถมศึกษา จำนวน 5 คน ครูและผู้ปกครองเด็กประถมศึกษา จำนวน 30 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2563 มีเครื่องมือทดลอง คือรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล มีเครื่องมือวัด คือแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อแนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 2 ชั้น ได้แก่ 1) การสร้างภูมิคุ้มกันชีวิต และ 2) การส่งเสริมทักษะการพึ่งพาตนเองของเด็กประถมศึกษาในยุคนิวอร์มอลอย่างเป็นรูปธรรม มีความเหมาะสมเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด (M=4.69)

คำสำคัญ : การให้ความรู้ผู้ปกครอง, เด็กประถมศึกษา, การพึ่งพาตนเอง, หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนิวอร์มอล

Abstract

Research for the development of primary school children, this study has the objectives of To establish and validate the quality of suitability of parent education models: an approach to the development of primary school children towards self-reliance. According to the philosophy of sufficiency economy in the New Normal era. There were 5 primary education experts, 30 teachers and parents of primary school children under the Tak Primary Education Area Office, Semester 2, academic year 2020,

With experimental tools. Is a model of educating parents of primary school children towards self-reliance according to the philosophy of sufficiency economy in the New Normal. There is a measuring tool This is an assessment of the suitability of the parent education model and the parental satisfaction assessment on the approach to the development of primary school children towards self-reliance according to the philosophy of sufficiency economy in the New Norm.

The results of the research were as follows: The forms of parent education that the research team created consisted of the two stages were 1) the immunization of life and 2) the concrete promotion of the self-reliance skills of elementary school children in the New Norm. Was the most suitable average level (M = 4.69).

Keywords : Parent Education Model, Elementary Education children, Self-Sufficiency, The Philosophy of Sufficiency Economy and New normal

บทนำ

การพัฒนาเด็กประถมศึกษาเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในระดับขั้นพื้นฐานที่มีคุณค่าอย่างยิ่งในด้านการเป็นพลโลกจากระดับจุลภาค เด็กในระดับอายุ 6 ปี ถึง 12 ปี เป็นช่วงวัยที่สามารถเป็นผู้สืบทอดรดทางวัฒนธรรม รับผิดชอบ ด้านการศึกษา แนวความคิด ความเชื่อต่างๆ ในสังคม เด็กในวัยนี้อาจเรียกว่าเป็น “วัยแรกเริ่มของชีวิต” หรือที่เรียกว่า “เด็กประถม” เป็นวัยเริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี และถือเป็น “วัยทองของชีวิต” เนื่องจากพัฒนาการทุก ด้านของเด็กวัยนี้จะเจริญเติบโตเร็วที่สุดในด้านพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้พัฒนาการต่างๆ ของเด็กในวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่มีความสำคัญต่อพัฒนาการในช่วงอื่นๆ ของชีวิตเป็นอย่างมาก ซึ่งฟรอยด์ (Freud, 1949) นักจิตวิเคราะห์ได้ชี้ให้เห็นว่า วัยเด็กเป็นวัยเริ่มต้นของชีวิตมนุษย์คือเจริญเติบโตจากระยะ 5 ปี แรกของชีวิตประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับตอนแรกเริ่มของชีวิตจะมีอิทธิพลต่อชีวิตของมนุษย์ไปตลอดจนถึงวาระสุดท้าย ซึ่งฟรอยด์ เชื่อว่าการอบรมดูแล บ่มเพาะในวัยก่อนวัยเรียนสู่ระดับประถมศึกษานั้น จะมีผลต่อการพัฒนาบุคลิกภาพของเด็กในอนาคต และอีริกสัน (Erikson, 1968) ได้กล่าวว่า วัยทารกตอนปลายเป็นช่วงที่บุคคลเรียนรู้เจตคติของความมั่นใจหรือไม่มั่นใจ ซึ่งขึ้นอยู่กับที่บิดามารดาให้สิ่งที่ดีแก่เด็กได้แก่ อาหาร การเอาใจใส่ และความรักอย่างซื่อซึ้ง เจตคติเหล่านี้ที่เด็กมีอยู่จะคงอยู่มาหรือหายไปจนตลอดชีวิต และสามารถสร้างความรู้สึกความเข้าใจของคนที่ไปและสถานการณ์ของบุคคลได้ ขณะเดียวกัน บลูม (Bloom, 1964) ได้กล่าวว่า เด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึงขวบปีแรกจะพัฒนาร้อยละ 20 เมื่ออายุ 4 ปี จะพัฒนาด้านสติปัญญาถึงร้อยละ 50 และจากช่วงอายุ 4-8 ปี จะพัฒนาขึ้นอีกร้อยละ 30 รวมเป็น 80 % และที่เหลืออีกร้อยละ 20 จะอยู่ในช่วง 8-17 ปี ซึ่งอยู่ในช่วงวัยระดับประถมศึกษา แสดงให้เห็นได้ว่าสติปัญญาของมนุษย์มากกว่า 3 ใน 4 จะได้รับการพัฒนาเมื่ออยู่ในวัยเด็ก ซึ่งถ้าหากว่าไม่ได้รับการพัฒนาในด้านสติปัญญาอย่างถูกต้อง ความสามารถในการเรียนรู้จากลูกวัยนี้ ซึ่งบลูม (Bloom) ยังพบอีกด้วยว่า สิ่งแวดล้อมมีส่วนสำคัญที่จะทำให้พัฒนาการของบุคคลชะงักหรือเพิ่มขึ้นได้ ซึ่งแสดงว่าสิ่งแวดล้อมมีผลต่อการพัฒนาทางสติปัญญาของเด็กในระยะ 6 ปีแรกเป็นต้นไปของชีวิตคือวัยในระดับประถมศึกษามากกว่าระยะอื่นๆ ดังนั้นการพัฒนาให้เด็กประถมศึกษาซึ่งเจริญเติบโตจากเด็กก่อนวัยเรียนมาให้มีทักษะการพึ่งพาตนเองที่ดี ยิ่งในยุคนิวอร์มอลนี้ จึงควรเริ่มต้นตั้งแต่เด็กในช่วงวัยนี้

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าวข้างต้น ทำให้คณะผู้วิจัยสนใจที่จะสร้างรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครอง ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษา สู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล ทั้งนี้เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมด้านการพึ่งพาตนเองได้อย่างเหมาะสมกับวัยต่อไปในอนาคต และศึกษารูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองนี้ มีความเหมาะสมหรือสามารถพัฒนาความรู้ความเข้าใจผู้ปกครองได้หรือไม่ คณะผู้วิจัยคาดหวังว่ารูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองที่สร้างขึ้น จะเป็นแนวทางให้ครูและผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา ได้นำไปพัฒนาการสอนและพัฒนาเด็กประถมศึกษาให้เกิดการเรียนรู้พึ่งพาตนเอง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล
2. เพื่อตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงพัฒนา (Research Development) มีรายละเอียดเกี่ยวกับวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการศึกษาปฐมวัย จำนวน 5 คน ครูและผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 30 คน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขตตาก เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้มาโดยวิธีการคัดเลือกแบบเจาะจง

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรอิสระ คือรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และตัวแปรตาม คือผลการตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและความพึงพอใจของผู้ปกครอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือทดลอง คือรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และเครื่องมือวัด คือแบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ดำเนินการเป็นลำดับ ดังนี้
1. การสร้างรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเริ่มด้วยศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับเด็กปฐมวัย ได้แก่ การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งวิธีการให้ความรู้ผู้ปกครอง ตลอดจนเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากนั้นวิเคราะห์คำให้การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัย นำผลการวิเคราะห์มาประมวลผลสร้างเป็นรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2. การตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสร้างเครื่องมือประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมก่อนนำไปทดลองนำร่องใช้ โดยพิจารณาถึงความเหมาะสมขององค์ประกอบในด้านต่างๆ ตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบประเมิน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา IOC (Index of congruence) และพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้ ข้อใดมี IOC น้อยกว่า 0.5 คณะผู้วิจัยสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำรูปแบบไปทดลองใช้ จำนวน 1 ครั้ง และปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย

1. ผลการสร้างรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครอง : แนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอลได้รูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองประกอบด้วย 2 ชั้น คือ ชั้น 1 การสร้างภูมิคุ้มกัน ชั้น 2 การส่งเสริมทักษะการพึ่งพาตนเองของเด็กปฐมวัยอย่างเป็นรูปธรรม
2. ผลการตรวจสอบคุณภาพความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองและแบบประเมินความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อแนวทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยสร้างเครื่องมือประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ แล้วให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพในด้านความเหมาะสมของรูปแบบการให้ความรู้ผู้ปกครองตามประเด็นที่กำหนดไว้ในแบบประเมิน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา IOC (Index of congruence) และพิจารณาค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ถือว่าใช้ได้โดยไม่ต้องปรับปรุง ข้อใดมี IOC น้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการกับผู้เชี่ยวชาญ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง (บุญเชิด ภิญโญอนันตพงษ์, 2545) จากนั้นดำเนินการแก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M 4.69)

ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อแนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล จำนวน 30 คน ที่มีต่อความเหมาะสมของรูปแบบการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (M 4.69) สามารถนำไปพัฒนาความรู้ผู้ปกครองต่อแนวทางการพัฒนาเด็กประถมศึกษาสู่การพึ่งพาตนเองตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในยุคนิวอร์มอล ได้เป็นอย่างดี